

“ถึงแม่พิมพ์ของทรายอาจจะดูบิด ๆ เบี้ยว ๆ ไปหน่อย แต่เราก็รักกัน
พวกเราไม่เข้าใจความหมายของการกระทำอะไรที่ดูยิ่งใหญ่ไปกว่า
สิ่งสำคัญที่พวกเราจำเป็นต้องใช้ ต้องเรียนรู้ในชีวิตประจำวันเลย...พวกเขาให้ใจจริง ๆ
กับคนที่ลงมือทำให้พวกเขาเห็น...มากกว่าแค่พูด”

ประเทศไทยกำลังเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558...เราต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง

“การเมืองไทยที่ไม่มีเสถียรภาพ ความไม่ต่อเนื่องทางด้านนโยบายของการเมืองไทย ระบบราชการที่ซับซ้อนไร้ประสิทธิภาพ การทุจริตคอร์รัปชันที่แพร่หลาย ระบบพรรคพวก เส้นสาย”...เราต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง

“คุณภาพการศึกษาทั้งระดับพื้นฐานมัธยมและอุดมศึกษาของไทยอยู่ในระดับรั้งท้ายหลายประเทศในภูมิภาคอาเซียน หรือ คุณภาพต่ำอย่างพิสดาร”...เราต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง

“ผลการเรียนรู้ จำนวนครูที่มีคุณวุฒิ อุปกรณ์การเรียนการสอนในแต่ละภาคจังหวัด หรือกลุ่มโรงเรียนต่างสังกัดก็แตกต่างกัน และสิ่งที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดคือกลุ่มนักเรียนโรงเรียนสาธิตที่มีคะแนนวัดเทียบมาตรฐานนานาชาติ แต่แตกต่างจากนักเรียนกลุ่มโรงเรียนอื่นราวกับเป็นพลจากคนละประเทศกัน สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาในประเทศไทย”...เราต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง

“น้ำไม่ไหล ไฟดับ เด็กตึกกัน ช่างฆ่ากันตายตามหน้าหนังสือพิมพ์ในทุก ๆ วัน แทงหวยแล้วไม่เดิน”...เราต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง

สังคมเป็นอะไร สังคมกำลังต้องการอะไรที่คุณกำลังพูดถึง “การปฏิรูปการศึกษา” ซึ่งเป็นคำที่สวยหรูนั้น คุณพูดด้วยความเข้าใจ หรือ พูดตาม ๆ กันไป สำหรับดิฉันเป็นคนหนึ่งที่ไม่เคยเข้าใจความหมายของคำว่า ปฏิรูปและก็ยังไม่เคยทำให้ตัวเองเข้าใจความหมายอย่างเป็นจริงเป็นจังเสียที

สำหรับบางคนพูดว่า “การศึกษาไทยกำลังป่วย การศึกษาไทยกำลังมีปัญญา ครูไทยไม่สอนหนังสือ เด็กไทยอ่านหนังสือไม่เกินปีละ 8 บรรทัด”...เราต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง

ดิฉันวันนี้ กับคำถามที่ว่า “อะไรคือแรงบันดาลใจตลอด 1 ปีที่ผ่านมา” ทรายไม่รู้หรอกนะ ว่าอะไรคือแรงบันดาลใจให้สุดต่อ แต่ทรายเลือกแล้ว ทรายเคารพการตัดสินใจของตัวเอง ทรายเคารพนักเรียนของทราย ทรายเคารพเพื่อนร่วมงานที่ทุกคนเหนื่อยและตั้งใจมาด้วยกัน และทรายก็เริ่มที่จะรักนักเรียนของทรายจากหัวใจ พวกเขารับเปลี่ยนไปแล้ว พวกเขานำรักขึ้น พุดจาเพราะขึ้น แสดงการกระทำรุนแรงใส่กันน้อยลง ให้เกียรติกันมากขึ้น พวกเขาเริ่มรู้แล้วว่าโลกนี้ยังมีมุมที่ดี ๆ บางทีโลกนี้ก็น่าอยู่ขึ้นสำหรับพวกเขาแล้ว ที่น่ายินดียิ่งไปกว่าคือพวกเขาเริ่มอยากเรียนหนังสือ พวกเขาเริ่มอ่านออก เขียน เข้าใจภาษาอังกฤษมากขึ้นแล้ว และสุดท้ายคือพวกเขานี้แหละ อยู่เป็นกำลังใจให้ทรายในวันที่ขาดกำลังใจ นั่นแสดงให้เห็นว่าพวกเขาเรียนรู้ที่จะแบ่งปันให้คนอื่น ที่ไม่ใช่ตัวเอง ไม่ใช่คนในครอบครัวของพวกเขาแล้วด้วย ถึงแม่พิมพ์ของทรายอาจจะดูบิด ๆ เบี้ยว ๆ ไปหน่อย แต่เราก็รักกัน พวกเราไม่เข้าใจความหมายของการกระทำอะไรที่ดูยิ่งใหญ่ไปกว่าสิ่งสำคัญที่พวกเราจำเป็นต้องใช้ ต้องเรียนรู้ในชีวิตประจำวันเลย และสุดท้ายคือพวกเขาให้ใจจริง ๆ กับคนที่ลงมือทำให้พวกเขาเห็น...มากกว่าแค่พูด

ดิฉันขอขอบคุณตามคำถามสักหนึ่งคำถาม “แก่นหรือหัวใจที่แท้จริงของปัญหาการศึกษาไทยคืออะไร” เพื่อที่ว่าเราจะได้เข้าใจ เลิกหลงทาง และเดินกันถูกทางเสียที ช่วงเวลาเกือบหนึ่งปีของการเป็นส่วนหนึ่งในโครงการ Teach for Thailand ทำให้เข้าใจ และได้เรียนรู้อะไรมากมาย มีคำถามหลายคำถามที่ดังซ้ำ ๆ ในหัวเกือบทุกวัน ของการสวมบทบาทการเป็นครู ซึ่งใช้คำว่า “แบก” น่าจะสามารถอธิบายได้ชัดเจนกว่า

- นี่เรากำลังทำอะไร ?
- กลายเป็นพระเจ้าหรือ ?
- หรือว่ากลายเป็นซูเปอร์แมน...ที่ทรายจะเปลี่ยนโลกนี้ ?
- แล้วทรายจะไปเปลี่ยนชีวิตคนอื่นเพื่ออะไร ?
- ทรายมีสิทธิ์ขนาดนั้นเลยหรือ ?
- ทรายตั้งสติว่าเรากำลังทำอะไรอยู่ ?

การใช้ชีวิตในสภาพแวดล้อมจริง ในโรงเรียนจริงนั้น “ไม่ง่ายเลย” เดือนแรกของการเข้าไปทำงานในโรงเรียน ในสภาพแวดล้อมจริง ไม่มีวันไหนเลยที่ทรายไม่ร้องไห้ (จนถึงวันนี้อาจร้องไห้น้อยลง แต่ก็ยังร้องไห้อยู่) เพราะต้องรับมือกับปัญหาหลาย ๆ ปัญหาในเวลาเดียวกัน ซึ่งแต่ละเรื่องไม่ใช่ง่ายเลย ในสัปดาห์แรกสิ่งที่เข้าไปเจอคือ เด็กอ่านหนังสือไม่ออก A-Z สำหรับบางคนยังเขียนไม่ได้ เด็กนักเรียนชกต่อยกันในห้อง เสียงดังก่อความวุ่นวาย ไม่เรียนหนังสือ ไม่ให้เกียรติ ไม่มีมารยาท ไร้เกียรติและการกระทำที่รุนแรงมาก ไม่เข้าเรียนหนังสือ ทะเลาะกับคุณครู หนีเรียน ตัดยาเสพติด หรือแม้กระทั่งท้องในวัยเรียน ฯลฯ คำว่า “ปฏิรูป” คงดูห่างไกลไกลเลยสำหรับทราย สำหรับเด็กที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ สำหรับเด็กที่ไม่แม้แต่จะรู้ว่า “อะไรคือสิ่งผิดหรือถูก”

สิริกานต์ แก้วคงทอง (ครูทราย)
วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนมัธยมบูรณาวาส

